

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Полтавський юридичний інститут
Кафедра кримінального права та кримінально-правових дисциплін**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО
ДОКАЗУВАННЯ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма / спеціалізація – «Право»

Статус дисципліни – вибіркова

Рік набору – 2019, 2020

Викладач – Тітко Іван Андрійович,
завідувач кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін,
доктор юридичних наук, доцент

30 серпня 2019 р.

Полтава – 2019

Силабус навчальної дисципліни «Теорія і практика кримінально-процесуального доказування» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньої програми «Право» Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Полтава: Полтавський юрид. ін.-т Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 12 с.

Розробник

Тітко Іван Андрійович – доктор юридичних наук, проф.

Гарант освітньої програми

Криницький Ігор Євгенович – завідувач кафедри цивільного, господарського і фінансового права, доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник

Затверджено на засіданні кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін (протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.)

Дата оновлення – 28 серпня 2020 року
(протокол № 1 засідання кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін від 28 серпня 2020 року)

Завідувач кафедри _____ І.А. Тітко

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Теорія і практика кримінально-процесуального доказування
Вид навчальної дисципліни	Вибіркова, належить до циклу навчальних дисциплін спеціальної фахової підготовки.
Викладач	Тітко Іван Андрійович, д.ю.н., доцент, завідувач кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін ПЮІ НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 0532 560148
E-mail	titko.iv@gmail.com
Консультації	Вівторок 13-00 – 16-00, м.Полтава, Першотравневий проспект, 5, ауд. 404-в.
Онлайн консультації Facebook:	y https://www.facebook.com/titko.ivan
Викладач	Пономаренко Вікторія Володимирівна, к.п.н., асистент кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін ПЮІ НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 0532 560148
E-mail	advokatponomar@ukr.net
Консультації	Четвер 13-00 – 16-00, м.Полтава, Першотравневий проспект, 5, ауд. 404-в.
Онлайн консультації Facebook:	y https://www.facebook.com/profile.php?id=100026503443483

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається поняття та зміст основних категорій доказового права. Вивчаються правові властивості доказів та специфіка їх прикладного використання. Розглядаються особливості використання у кримінальному провадженні окремих джерел доказів: показань, речових доказів, документів, висновків експертів. Студентами опановуються прикладні навички збирання, перевірки та оцінки доказів на різних стадіях кримінального провадження (досудового розслідування, судового розгляду, апеляційного та касаційного провадження та ін.) та в окремих кримінальних провадженнях (провадженнях на підставі угод; провадженнях щодо кримінальних проступків; судовому розгляду судом присяжних та ін). Студенти знайомляться із основними нормативно-правовими актами, які регламентують питання доказування у кримінальному процесі, практикою їх застосування, позиціями вищих судових інстанцій та стандартами, виробленими практикою ЄСПЛ.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Теорія і практика кримінально-процесуального доказування» – набуття студентами здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері доказового блоку кримінального процесуального права, що передбачає проведення різноманітних досліджень та/або здійснення інновацій й характеризується невизначеністю умов і вимог.

Завдання:

- формування у студентів спеціалізованих концептуальних знань у сфері теорії і практики кримінально-процесуального доказування, що включають сучасні наукові здобутки у цій галузі, котрі є основою для оригінального мислення та проведення досліджень у вказаній сфері;

- набуття студентами спеціалізованих умінь/навичок розв'язання проблем, котрі виникають при збиранні, перевірці та оцінці доказів у кримінальному провадженні;

- опанування здатності інтегрувати знання, набуті у процесі вивчення цієї та навчальних дисциплін «Кримінальний процес», «Процесуальні документи у кримінальному провадженні», «Кримінальне право», «Основи доказування у кримінальному провадженні», «Теорія і практика досудового розслідування», «Адвокат у кримінальному провадженні» й розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних контекстах;

- оволодіння здатністю розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, зокрема щодо: застосування набутих теоретичних знань та сформованих практичних навичок щодо специфіки збирання, перевірки та оцінки доказів у кримінальному провадженні; здійснення кримінального процесуального доказування на різних стадіях та в окремих провадженнях кримінального процесу; особливостей окремих джерел доказів;

- формування у студентів знань та умінь, необхідних для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою генерування нових знань у питаннях доказового кримінального процесуального права.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Кримінальний процес», «Криміналістика», «Основи доказування у кримінальному судочинстві», «Процесуальні документи у кримінальному провадженні», «Теорія та практика досудового розслідування», «Адвокат у кримінальному провадженні».

Кореквізити: «Методика розслідування окремих видів кримінальних правопорушень».

Постреквізити: «Відшкодування шкоди, завданої кримінальним правопорушенням», «Криміналістичні експертизи», «Заходи забезпечення кримінального провадження», «Стратегія і тактика захисту у кримінальному провадженні».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

- сформулювати поняття та зміст основних категорій доказового кримінального процесуального права;

- систематизувати втілення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права при здійсненні доказування у кримінальному провадженні;

- проаналізувати способи збирання доказів стороною обвинувачення та стороною захисту та вплив їх специфіки на формування доказового матеріалу;
- досягти засвоєння особливостей збирання, перевірки та оцінки окремих джерел доказів;
- інтерпретувати кримінальні процесуальні норми доказового права;
- застосовувати положення доказового права на практиці;
- визначити правову позицію щодо збирання, перевірки та оцінки доказів на різних стадіях кримінального процесу;
- прогнозувати результат впливу проектів нормативно-правових актів на правовідносини в сфері кримінального процесуального доказування.

**Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р.
для студентів денної форми навчання**

Дата лекції пз	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи
<u>21.09.2020</u> -	1. «Поняття доказів. Процес доказування»	- <i>Основна література: 1; 2; 4; 5; 6.</i>	Концепції оцінки доказів. Генезис поняття доказів в науці кримінального процесу. Сучасні стандарти кримінального процесуального доказування
<u>21.09.2020</u> <u>28.09.2020</u> <u>27.10.2020</u> <u>03.11.2020</u>	2. «Правові властивості доказів»	2. «Правові властивості доказів» <i>Основна література: 1; 2; 5; 6.</i>	Позиції Верховного Суду щодо оцінки доказів на предмет допустимості. Проблеми законодавчого регулювання допустимості доказів. Система критеріїв допустимості доказів.
<u>28.09.2020</u> <u>10.11.2020</u>	3. «Показання»	3. «Показання» <i>Основна література: 1; 2; 5; 6; 9.</i>	Показання експерта, їх предмет, особливості, значення, перевірка та оцінка. Особливості тактики використання показань експерта в доказуванні. Види показань підозрюваного, обвинуваченого. Визнання підозрюваним, обвинуваченим своєї вини, вплив на диференціацію кримінальної процесуальної форми.
<u>05.10.2020</u> <u>17.11.2020</u> <u>24.11.2020</u>	4. «Речові докази»	4. «Речові докази» <i>Основна література: 7; 8.</i>	Мікрооб'єкти та мікросліди як речові докази. Електронні носії інформації як докази. Перевірка та оцінка речових доказів. Спірні питання визначення місця «цифрових доказів» у системі джерел доказів.
<u>05.10.2020</u>	5. «Документи»	5. «Документи»	Протоколи і додатки до них,

01.12.2020		<i>Основна література: 1; 2; 5; 6; 9.</i>	складені за результатами проведення НСРД як джерело доказів. НСРД як специфічний спосіб збирання доказів стороною обвинувачення. Форми фіксації інформації, отриманої з допомогою НСРД.
12.10.2020 08.12.2020 15.12.2020	6. «Висновок експерта»	6. «Висновок експерта» <i>Основна література: 1; 3; 5.</i>	Відмінність висновку експерта від довідки спеціаліста. Висновок (висновки) експертів при проведенні комісійної та комплексної експертизи. Перевірка та оцінка висновку експерта.
12.10.2020 22.12.2020 29.12.2020	7. «Доказування в окремих кримінальних провадженнях»	7. «Доказування в окремих кримінальних провадженнях» <i>Основна література: 1; 6; 9.</i>	Особливості здійснення доказової діяльності в окремих провадженнях: провадженнях на підставі угод; провадженнях щодо кримінальних проступків; судовому розгляді судом присяжних та ін.
19.10.2020 29.12.2020	8. «Стандарти ЄСПЛ у доказуванні. Міжнародне співробітництво»	8. «Стандарти ЄСПЛ у доказуванні. Міжнародне співробітництво» <i>Основна література: 1; 6.</i>	Стандарт доказаності «поза розумним сумнівом» («beyond a reasonable doubt»). Стандарт обґрунтованості підозри та обґрунтованості обвинувачення. Порушення основоположних свобод як підстава для визнання доказів недопустимими: на основі рішень ЄСПЛ.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів передбачає позааудиторне вивчення окремих тем або поглиблене вивчення окремих питань, які охоплюються програмою курсу, але не розглядаються під час лекцій та практичних занять. Результати самостійної роботи можуть бути представлені студентом у формі:

1. наукової статті;
2. наукової доповіді;
3. тез наукової доповіді на конференції;
4. огляду судової практики;
5. реферату за вузькоспеціальною проблематикою;
6. анотації прочитаної додаткової літератури з курсу та додаткових джерел.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у «Методичних рекомендаціях до самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Теорія і практика кримінально-процесуального доказування» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право» / уклад. І.А. Тітко. Полтава : ПЮІ Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 7 с.

Інформаційне забезпечення курсу

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст.141. Дата оновлення: 03.09.2019. URL: <https://bit.ly/2GeSeRP> (дата звернення: 27.08.2020).
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. Дата оновлення: 13.05.2004. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення: 27.08.2020).
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. Дата оновлення: 21.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
4. Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5. Дата оновлення: 16.11.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
5. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5. Дата оновлення: 24.02.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
6. Про оперативно-розшукову діяльність: закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII. Дата оновлення: 03.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2135-12> (дата звернення: 27.08.2020).
7. Про реалізацію окремих положень Кримінального процесуального кодексу України: постанова Кабінету міністрів України від 19.11.2012 р. № 1104. Дата оновлення: 15.11.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.08.2020).

Основна література

1. Вапнярчук В. В. Теорія і практика кримінального процесуального доказування: монографія. Харків: Юрайт, 2017. 408 с.
2. Волобуєва О. О., Лобойко Л. М., Лоскутов Т. О. та ін. Кримінальний процес України: загальна частина: підручник. Київ: ВД «ДАКОР», 2015. 172 с.
3. Галаган В. І., Козак О. В. Процесуальний порядок і тактика отримання зразків для експертизи у кримінальному провадженні України: монографія. 2-ге вид., переробл. та доповн. Краматорськ: ТОВ «Каштан», 2015. 224 с.
4. Галаган В. І., Саліхова І. Ю. Встановлення події кримінального правопорушення як обставини, яка підлягає доказуванню у кримінальному провадженні: монографія. Київ, 2017. 198 с. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/13187/Halahan_Vstanovlennya_podiyi_kryminal%27noho.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 29.08.2019).
5. Зейкан Я. П. Про недопустимі докази : методичні рекомендації для адвокатів. Харків: Фактор, 2019. 128 с.
6. Капліна О. В., Шило О. Г., Трофименко В. М. та ін. Кримінальний процес: підручник. Харків: Право, 2018. 584 с.

7. Ковальчук С. О. Вчення про речові докази у кримінальному процесі: теоретико-правові та практичні основи: монографія. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2017. 618 с.

8. Крицька І. О. Речові докази у кримінальному провадженні: монографія / за наук. ред. А. Р. Туманянц. Харків: Право, 2018. 280 с.

9. Крушинський С. А. Подання доказів у кримінальному судочинстві України: монографія. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2017. 247с.

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: активно працювати на практичних заняттях: брати участь в обговоренні дискусійних питань та розробленні кейсів, повною мірою долучатися до активних форм навчання, використовувати різноманітні джерела з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення особливостей доказування у кримінальному провадженні. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри (гурток з кримінального процесу), написанні наукових статей і рефератів.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» ([https://nlu.edu.ua/files/norm doc/kodeks academichnoyi etyky.pdf](https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf)).

Під час аудиторних занять використовувати мобільні телефони тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Дозволено приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби дозволено виходити із аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Теорія і практика кримінально-процесуального доказування» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Видами *поточного контролю* знань студентів є:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. За підсумками практичних занять студент може отримати від 0 до 28 балів;

– протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи*. Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 8;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *лекційних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування. За підсумками поточного контролю на лекціях студенти можуть отримати від 0 до 4 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 20 балів. Обов'язковою умовою допуску до іспиту є успішний захист курсової роботи.

Питання для підготовки до іспиту розміщено на порталі АСУ.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Лекційн і заняття	Практичні заняття (поточний контроль)				Самостійна робота	Іспит (підсумковий контроль)	Підсум кова оцінка знань
	Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Модуль № 4			
max 4	max 7	max 7	max 7	max 7	max 8	max 60	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

Критерії оцінювання курсової роботи

Навчальна дисципліна передбачає виконання студентом курсової роботи. Курсова робота виконується студентом за однією із тем, перелік яких затверджено кафедрою. Подана студентом на кафедру та зареєстрована курсова робота у друкованому вигляді передається на рецензування науковому керівникові або іншому викладачеві кафедри, визначеному завідувачем кафедри. При рецензуванні роботи студента рецензент оцінює зміст роботи в межах 50 балів за такими критеріями:

Кількість балів	Критерії оцінювання змісту курсової роботи
50	1. У роботі досягнуто мету та у повному обсязі виконані завдання дослідження. 2. Проаналізовані висловлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмету дослідження; на основі їх порівняльної оцінки, висловлено особисте ставлення автора щодо кожного з них, а також дана особиста оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких

	проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені власні пропозиції. 3. У роботі використано та проаналізовано студентом достатній обсяг емпіричного матеріалу для можливості верифікації одержаних результатів та визначення обґрунтованості висновків курсової роботи;
45	1. У роботі досягнуто мету та виконані усі завдання дослідження, але із незначними змістовними зауваженнями. 2. Проаналізовані висловлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмету дослідження; на основі їх порівняльної оцінки, висловлено особисте ставлення автора щодо кожного з них, а також дана особиста оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені власні пропозиції. 3. У роботі використано та проаналізовано студентом достатній обсяг емпіричного матеріалу для можливості верифікації одержаних результатів та визначення обґрунтованості висновків курсової роботи.
40	1. У роботі досягнуто мету та виконана переважна більшість завдань дослідження, але при виконанні одного із них допущена суттєва помилка. 2. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему. 3. У роботі використано та проаналізовано студентом достатній обсяг емпіричного матеріалу для можливості верифікації одержаних результатів та визначення обґрунтованості висновків курсової роботи.
35	1. У роботі не повною мірою досягнуто мету дослідження та/або більшість завдань дослідження виконані, але із декількома змістовними зауваженнями. 2. При написанні роботи використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. 3. У роботі використано та проаналізовано студентом не менше мінімально необхідного обсягу емпіричного матеріалу.
30	1. У роботі не повною мірою досягнуто мету дослідження та/або частина завдань дослідження не виконана. 2. При написанні роботи використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. 3. У роботі використано студентом не менше мінімально необхідного обсягу емпіричного матеріалу.
0	У роботі не досягнуто мету дослідження та/або більшість завдань дослідження не виконано або у роботі виявлено порушення академічної доброчесності або у роботі використано студентом менше мінімально необхідного обсягу емпіричного матеріалу (за умови його існування)

Курсова робота, оцінена в 0 балів до захисту не допускається і повертається студентові для доопрацювання. У разі негативного висновку рецензент детально визначає підстави та причини, що обумовлюють недопуск курсової роботи до захисту. Вона може бути повторно подана на рецензування після усунення недоліків, на які вказав рецензент.

За результатами повторної перевірки рецензент оформлює відповідну рецензію (позитивну чи негативну) і виносить роботу на розгляд комісії із захисту курсових робіт.

Захист курсової роботи проводиться відкрито перед комісією у складі двох викладачів кафедри. Склад комісії визначається завідувачем кафедри.

Захист курсової роботи передбачає виступ автора (до 15 хвилин, з використанням мультимедійних форм візуалізації доповіді), в якому розкривається основний зміст роботи, результати дослідження, науково-практичні пропозиції, а також відповіді автора на запитання щодо досліджуваної проблеми наукового керівника та присутніх на публічному захисті курсових робіт осіб.

Оцінювання курсової роботи студентів під час її захисту проводиться за критеріями:

Кількість балів	Критерії оцінювання знань і умінь студента
-----------------	--

50	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу по темі курсової роботи, у тому числі орієнтація в основних наукових концепціях, що стосуються даної теми. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої методичними порадами. 3. Здатність до використання отриманих результатів у практичній роботі.
45	1. Повне знання матеріалу по темі курсової роботи. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою методичними порадами. 3. Здатність до розуміння значення отриманих результатів для практичної роботи.
40	1. Достатньо повне знання матеріалу по темі курсової роботи, відсутність у відповідях при захисті суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої методичними порадами. 3. Здатність в цілому до розуміння значення отриманих результатів для практичної роботи.
35	1. Знання основного матеріалу по темі курсової роботи. 2. Часткове засвоєння основної літератури, рекомендованої методичними порадами. 3. Помилки та певні неточності при відповіді на захисті за наявності знань для їх самостійного усунення або усунення за допомогою викладача.
30	1. Знання основного матеріалу по темі курсової роботи в обсязі, що уможливило подальше його засвоєння. 2. Знайомство з основною літературою, рекомендованою методичними порадами. 3. Допущені помилки при відповіді на захисті, однак при цьому проявлені знання, які дозволяють усунути найсуттєвіші помилки за допомогою викладача.
0	1. Незнання основних підходів до аналізу предмета дослідження. 2. Відсутність знань по значній частині основного матеріалу із теми курсової роботи; 3. Наявність суттєвих помилок при відповіді на захисті. 4. Неможливість в достатньому обсязі відтворити на захисті положення курсової роботи без додаткової підготовки.

У випадку, коли захист курсової роботи студента оцінено комісією у 0 балів, він отримує незадовільну оцінку за результатами захисту.

Підсумкова оцінка по написанню та захисту курсової роботи складається із суми балів, виставлених рецензентом при оцінюванні змісту курсової роботи, та отриманих за результатами захисту роботи.

Підсумкова оцінка у балах переводиться у чотирибальну національну шкалу та оцінку за шкалою ECTS відповідно до наведеної таблиці.

Кількість балів за курсову роботу за шкалою ECTS	Відповідні чотирибальна шкали успішності (державної) рівні	Шкала ECTS
90-100	відмінно	A
80-89	добре	B
75-79		C
70-74	задовільно	D
60-69		E
35-59	незадовільно	FX
0-34		F

Оцінка вноситься до заліково-екзаменаційної відомості, індивідуального навчального плану (залікової книжки) студента, а також проставляється на титульному аркуші роботи та рецензії на неї.